04/01/2021

Στη “σιωπώσα” Σχολή της Χάλκης αφιερωμένη η “Επετηρίς του 21”

Πατριαρχεία / Οικουμενικό Πατριαρχείο

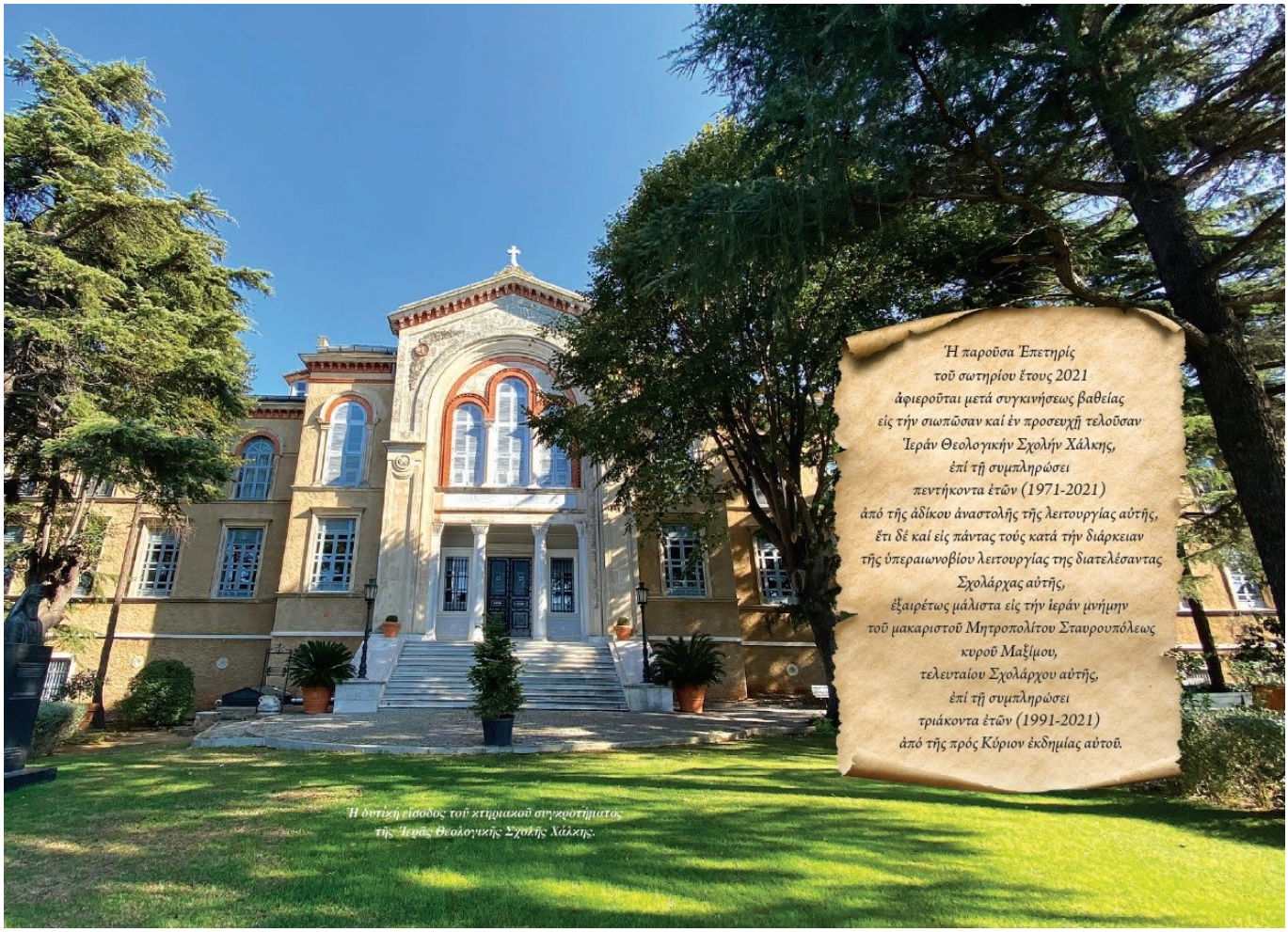

Πενήντα χρόνια συμπληρώνονται φέτος από τότε η Θεολογική Σχολή της Χάλκης βυθίστηκε στη σιωπή, σε εφαρμογή ενός τουρκικού νόμου που απαγόρευε την “ιδιωτική εκπαίδευση”.

Στην “σιωπώσα” Θεολογική Σχολή της Χάλκης αφιερώνεται φέτος η «ΕΠΕΤΗΡΙΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ ΕΤΟΥΣ 2021», που κυκλοφόρησε από το Ίδρυμα Υποστηρίξεως του Οικουμενικού Πατριαρχείου. Πρόκειται για την ετήσια έκδοση στην οποία περιλαμβάνονται το Τυπικόν των Ακολουθιών του έτους καθώς και πληροφοριακά στοιχεία για τις Επαρχίες του Οικουμενικού Θρόνου αλλά και για όλες τις κατά τόπους Ορθόδοξες Αυτοκέφαλες και Αυτόνομες Εκκλησίες.

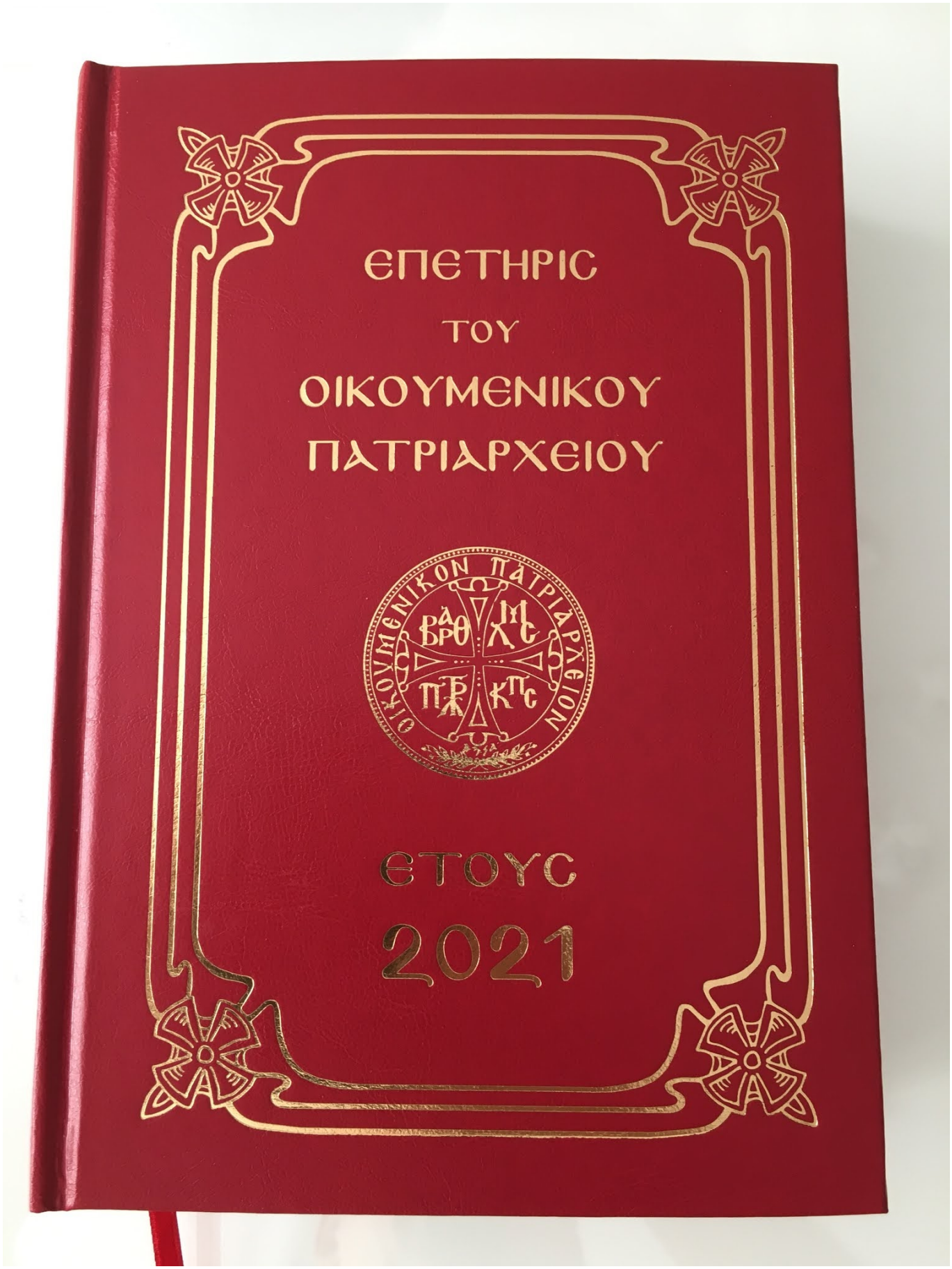

Η εφετινή έκδοση «αφιερούται μετά συγκινήσεως βαθείας εις την σιωπώσαν και εν προσευχή τελούσαν Ιεράν Θεολογικήν Σχολήν Χάλκης, επί τη συμπληρώσει

πεντήκοντα ετών (1971-2021) από της αδίκου αναστολής της λειτουργίας αυτής, έτι δε και εις πάντας τους κατά την διάρκειαν της υπεραιωνοβίου λειτουργίας της διατελέσαντας Σχολάρχας αυτής, εξαιρέτως μάλιστα εις την ιεράν μνήμην του μακαριστού Μητροπολίτου Σταυρουπόλεως κυρού Μαξίμου, τελευταίου Σχολάρχου αυτής, επί τη συμπληρώσει τριάκοντα ετών (1991-2021) από της προς Κύριον εκδημίας αυτού».

Η διώξεις εναντίον της Σχολής ξεκίνησαν από τους Νεότουρκους. Το ιδιοκτησιακό καθεστώς της αμφισβητήθηκε και από την κεμαλική Τουρκία.

Η Θεολογική Σχολή Χάλκης δεν μπορούσε να μην επηρεαστεί όταν κατά τη δύσκολή περίοδο της διετίας 1964-1965 διαδοχικές τουρκικές κυβερνήσεις εφάρμοσαν ένα σχέδιο αποδυνάμωσης και υπονόμευσης του πατριαρχικού θεσμού.

Τα περιοριστικά μέτρα στην περίπτωση της Χάλκης κορυφώθηκαν το 1971, όταν μετά το στρατιωτικό πραξικόπημα, η ελεγχόμενη από τον στρατό υπηρεσιακή κυβέρνηση του Νιχάτ Ερίμ προχώρησε στην απαγόρευση της λειτουργίας της Θεολογικής Σχολής. Νομικό πρόσχημα για το κλείσιμο της Χάλκης πρόσφερε απόφαση του τουρκικού συνταγματικού δικαστηρίου για την κατάργηση της ανώτατης ιδιωτικής παιδείας στην Τουρκία (12.1.1971).

Η απόφαση να περιληφθεί στα ανώτατα ιδρύματα ήταν σαφώς αυθαίρετη, αφού η Θεολογική Σχολή Χάλκης ήταν μειονοτικό εκπαιδευτικό ίδρυμα, η λειτουργία του οποίου κατοχυρωνόταν από τη Συνθήκη της Λωζάννης. Ούτε λειτουργούσε υπό μορφή εμπορικής επιχείρησης ή συνεταιρισμού που απέβλεπε στο οικονομικό κέρδος, όπως οι λοιπές ιδιωτικές σχολές που καταργούνταν. Δεν είχε ποτέ αναγνωριστεί ως πανεπιστημιακό ίδρυμα από τις τουρκικές αρχές. Βάσει της τουρκικής νομοθεσίας παρείχε αποκλειστικά επαγγελματική θεολογική μόρφωση χωρίς να υπερβαίνει τον βαθμό και το επίπεδο σπουδών επαγγελματικής σχολής.

Παρά τις σχετικές διαμαρτυρίες του Οικουμενικού Πατριαρχείου στις αρχές Ιουλίου 1971 ανακοινώθηκε και επισήμως η παύση λειτουργίας της Θεολογικής Σχολής Χάλκης, η οποία έκτοτε παραμένει κλειστή με διαδοχικές τουρκικές κυβερνήσεις να αρνούνται πεισματικά στην ελληνορθόδοξη μειονότητα το δικαίωμα της εκπαίδευσης των κληρικών της.